

Sygn. akt *XVII AmE 207/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>Sędzia SO Andrzej Turliński</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 24 lipca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) *sp. z o.o. w P.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) *sp. z o.o. w P.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 9 kwietnia 2018 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od (...) *sp. z o.o. w P.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Andrzej Turliński

Sygn. akt *XVII AmE 207/18*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2018 r. Nr (...). Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 2h pkt 4 w związku z art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 220 ze zm.) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust 1 ustawy Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) *Sp. z o.o.* z siedzibą w miejscowości P. (powód) orzekł, że powód nie przekazał w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej: sprawozdanie) za miesiąc lipiec 2017 r. – pkt 1 decyzji.

W pkt 2 decyzji za działanie opisane w pkt 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 10.000 zł.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w części w zakresie pkt 2. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisu art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie, pomimo spełnienia wszystkich przesłanek tam wskazanych. Wniósł o uchylenie decyzji w zaskarżonej części tj. w

pkt 2 oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania. Wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań strony: członka Zarządu K. G..

W uzasadnieniu odwołania powód podał, że niezwłocznie po wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w związku z niezachowaniem terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ustawy Prawo energetyczne za miesiąc lipiec 2017 r., złożył sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu oraz złożył wyjaśnienia, w których wskazał, że przyczyną niezłożenia sprawozdania za lipiec 2017 r. w ustawowym terminie był fakt, iż obowiązek sprawozdawczy o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu jest nowym obowiązkiem wprowadzonym ustawą z dnia 22 lipca 2016 r o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 2 września 2016 r. oraz zmianą dokonaną ustawą z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 9 grudnia 2016 r. Ponadto na etapie sporządzania wniosku o wpis do rejestru podmiotów przywożących i dokonywanej przez powoda analizy prawnej obowiązków wynikających z powyższej ustawy, jak też konsultacji z pracownikami Południowo – Zachodniego Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki we W. brak było przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 43d ust. 2 ustawy Prawo energetyczne określających wzór sprawozdania. Z uwagi na powyższe nie zostały wdrożone odpowiednie procedury wewnątrz korporacyjne mające skutkować realizacją powyższych obowiązków.

Powód zwrócił również uwagę, że, jak wynika ze złożonego za lipiec 2017 r. sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu, dokonuje jedynie sporadycznie przywozu paliw ciekłych w niewielkich ilościach z przeznaczeniem na potrzeby własne, a działalność prowadzona jest bez wykorzystania infrastruktury więc charakter marginalny. W jego ocenie, z uwagi na fakt zrealizowania obowiązku, o którym mowa w art. 43d ust. 1 Prawa energetycznego oraz znikomy stopień szkodliwości czynu, Prezes URE działając na podstawie art. 56 ust. 6a powinien odstąpić od wymierzenia kary. Nieznaczne, niespełna dwumiesięczne, opóźnienie w realizacji nowego obowiązku sprawozdawczego w okolicznościach marginalnego charakteru prowadzonej działalności wskazuje na znikomy stopień społecznej szkodliwości ujawnionego czynu.

W odpowiedzi Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wniósł również o oddalenie wniosku dowodowego sformułowanego przez powoda o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań strony – członka zarządu powoda K. G. – jako pozostającego bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy bądź też nieprzydatnego dla wykazania wskazanych przez powoda okoliczności z uwagi na wyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zgromadzonymi w sprawie dokumentami.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

Decyzją z dnia 12 czerwca 2017 r. (k. 1 – 2 akt adm.) powód został wpisany do rejestru podmiotów przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod numerem (...) wskazując jako planowaną datę rozpoczęcia przywozu 12 czerwca 2017 r.

W myśl art. 43d ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu – w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie. Oznacza to, że powód jest objęty obowiązkiem sprawozdawczym, o którym mowa w art. 43d ustawy Prawo energetyczne.

Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1165 i 1986), przedsiębiorstwa energetyczne rozpoczynają realizację obowiązków, o

których mowa w art. 4ba ust. 4 oraz art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, za miesiąc następujący po miesiącu, w którym weszły w życie przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4ba ust. 6 i art. 43d ust. 2 tej ustawy. Rozporządzenie Ministra (...) z dnia 15 maja 2017 r. w sprawie wzoru sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1011), stanowiące akt wykonawczy do art. 43d ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne, weszło w życie w dniu 1 czerwca 2017 r., co oznacza, iż pierwsze sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu przedsiębiorcy powinni byli złożyć za miesiąc lipiec 2017 r.

Sprawozdanie powinno być złożone w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy. Jednakże zgodnie z art. 57 § 4 k.p.a. jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następujący dzień powszedni. W związku z powyższym termin realizacji obowiązku złożenia sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu, za miesiąc lipiec 2017 r. upływał w dniu 21 sierpnia tego roku. Przez realizację obowiązku rozumieć należy złożenie sprawozdania do wszystkich uprawnionych organów. Obowiązek ten nie został zrealizowany przez powoda w ustawowym terminie.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d tej ustawy.

Wobec powyższego pismem z dnia 26 września 2017 r. (k. 6 akt adm.) powód został powiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezachowaniem terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ustawy Prawo energetyczne, za miesiąc lipiec 2017 r.

W pismach z dnia 11 października 2017 r. (k. 8 – 9 akt adm.) oraz 14 grudnia 2017 r. (k. 21 akt adm.) powód wskazał, iż przyczyną niezłożenia przedmiotowego sprawozdania w ustawowym terminie był fakt, iż „obowiązek ten jest nowym obowiązkiem”, zwrócił również uwagę na to, że spółka dokonuje „sporadycznie przywozu paliw ciekłych w niewielkich ilościach z przeznaczeniem na potrzeby własne”. Ponadto powód przesłał kopię bilansu, rachunku zysków i strat oraz zaległe sprawozdania.

Pismem z dnia 12 marca 2018 r., (k. 34 akt adm.) powód został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz złożenia ewentualnych wyjaśnień, w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma.

Powód nie skorzystał z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia.

Wnioskowany w odwołaniu dowód z przesłuchania strony powodowej został pominięty z uwagi na bezsporność terminów uchwalenia i wejścia w życie przepisów nakładających na powoda obowiązek sprawozdawczy oraz ze względu na posiadaną przez Sąd z urzędu wiedzę na ten temat, jak również bezprzedmiotowość tego dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, co następuje.

Odwołanie nie jest uzasadnione, a zaskarżona nim decyzja jest prawidłowa.

Wobec zaskarżenia jedynie punktu 2 wydanej w sprawie decyzji uprawomocniła się ona co do stwierdzonego w jej punkcie 1 przepisanej powodowi deliktu administracyjnego polegającego na nieprzekazaniu w terminie do 21 sierpnia 2017 r. sprawozdania za lipiec 2017 r. o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także o ich przeznaczeniu.

Kwestią sporną między stronami było więc jedynie to, czy w ustalonym stanie faktycznym Prezes URE powinien był odstąpić od wymierzenia powodowi kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (PE) tekst jedn. Dz.U. Z 2017 r. poz. 220 ze zm. Według tego przepisu Prezes URE

może odstąpić od wymierzenia kary z katalogu określonego w art. 56 ust. 1 PE, w tym kary za nieprzekazanie w terminie sprawozdania, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 12b PE, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z przytoczonego przepisu wynika po pierwsze, że mimo spełnienia się wszystkich przesłanek w nim wymienionych Prezes URE nie jest zobligowany do skorzystania z uprawnienia przewidzianego w tym przepisie, a po drugie, że niespełnienie się choćby jednej z przesłanek określonych w ww. przepisie czyni niedopuszczalnym odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej.

W ocenie Sądu pozwany organ regulacyjny zasadnie przyjął, że, chociaż powód zaprzestał naruszania prawa składając w dniu 12 października 2017 r. stosowne sprawozdanie, to jednak stopień szkodliwości czynu nie był znikomy.

Prowadząc rozważania odnoszące się do stopnia szkodliwości czynu Prezes URE prawidłowo skorzystał ze sposobu weryfikacji tego pojęcia wypracowanego w prawie karnym. Jeśli chodzi o rodzaj i charakter naruszonego czynem dobra, to jest nim zachowanie obowiązujących przedsiębiorcę terminów dla wypełnienia powinności sprawozdawczej. Terminowe wywiązywanie się przedsiębiorcy z obowiązku sprawozdawczego ma dla Prezesa URE istotne znaczenie z punktu widzenia jego obowiązków jako organu regulacyjnego. Jak słusznie zauważono w odpowiedzi na odwołanie, dane zawarte w sprawozdaniach miesięcznych:

1. stanowią podstawowe źródło informacji o funkcjonowaniu konkretnych przedsiębiorców na rynku paliw ciekłych,
2. pozwalają na badanie zgodności prowadzonej przez nich działalności z uprawnieniami wynikającymi z posiadanej koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących w celu niezwłocznego reagowania na wykryte nieprawidłowości,
3. służą do prowadzenia kontroli, o której mowa w art. 23 ust. 1 PE,
4. służą do przygotowania raportów kwartalnych, o których mowa w art. 43d ust. 4 PE, w celu dokonania kwartalnych ogłoszeń w Biuletynie URE o całkowitej wielkości produkcji i przywozu poszczególnych rodzajów paliwa ciekłych na terytorium Polski.

W związku z tym należało uznać, że przekroczenie przez powoda terminu sprawozdania prawie o 2 miesiące (52 dni) stanowiło szkodę ze względu na dokładność (kompletność) co najmniej jednego miesięcznego sprawozdania pozwanego Prezesa Urzędu, a także świadczyło o tym, że waga naruszonego obowiązku nie była znikoma. Powyższe wyklucza uznanie słuszności zarzutów odwołania nawiązujących do sporadycznego przywozu przez powoda paliw ciekłych w niewielkich ilościach oraz krótkiego okresu opóźnienia w realizacji obowiązku sprawozdawczego.

Nie do przyjęcia dla Sądu okazały się także zarzuty odwołania oparte na okolicznościach krótkiego czasu obowiązywania przepisów wprowadzających objęte przedmiotem sprawy sprawozdanie, braku doświadczenia pracowników Spółki w zakresie prowadzenia jej spraw i braku winy umyślnej przy popełnieniu deliktu. Powód nie uwzględnił w przedstawionej argumentacji, że jest przedsiębiorcą wpisanym przez pozwanego do rejestru podmiotów przywożących paliwa. Z tego powodu w ramach zawodowego charakteru tej działalności uzasadnione jest oczekiwanie od niego profesjonalnej wiedzy na temat przedmiotu wykonywanej działalności, w tym obowiązujących przepisów prawa i wynikających z nich obowiązków. Wszelkie zaniedbania w tej dziedzinie muszą być uznane za okoliczności obciążające przy ocenie stopnia szkodliwości czynu. O braku profesjonalizmu powoda świadczy i to, że wymagane sprawozdanie złożył dopiero po wszczęciu przez pozwanego postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary za niedopełnienie obowiązku.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd, podobnie jak Prezes URE, doszedł do wniosku, że stopień społecznej szkodliwości czynu był w przedmiotowej sprawie wyższy od znikomego. Wykluczyło to możliwość skorzystania przez powoda z dobrodziejstwa odstąpienia od wymierzenia mu kary pieniężnej.

W tym stanie rzeczy odwołanie oddalono, gdyż nie było uzasadnionych podstaw do jego uwzględnienia – art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach orzeczono stosownie do jego wyniku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265). Koszty te ograniczyły się do wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika pozwanego w najniższej stawce przewidzianej przez ww. przepis rozporządzenia.

Sędzia SO Andrzej Turliński